

УДК 811:378.147

DOI: 10.31499/2307-4906.3.2023.289875

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ «WARM-UP ACTIVITIES» НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗІ СТУДЕНТАМИ ПЕРШОГО КУРСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Олеся Бойван, старший викладач кафедри теорії і практики перекладу, факультету філології, психології та іноземних мов, Донецький національний університет імені Василя Стуса.

ORCID: 0000-0002-3512-0315

E-mail: olesiaboivan@gmail.com

Наталя Стрюк, старший викладач кафедри англійської філології, факультету філології, психології та іноземних мов, Донецький національний університет імені Василя Стуса.

ORCID: 0000-0002-5857-6120

E-mail: n.striuk@donnu.edu.ua

Наукова розвідка присвячена актуальній проблемі використання «warm-up activities» на заняттях з англійської мови зі студентами першого курсу. Уточнено, що «warm-up activities» (вправи для розігріву або комунікативно-ігрові вправляння) – це короткострокова діяльність на початку або протягом заняття, що не потребує особливої підготовки й має на меті запровадити початковий елемент позитивного налаштування вихованців та педагога на продуктивну роботу та повноцінну інтеракцію по заданій тематиці. Встановлено, що саме «warm-up activities» варто застосовувати на заняттях з англійської мови, оскільки це вибудовує спільний потенціал тих, хто навчає й тих, хто навчається.

***Ключові слова:** вправи для розігріву; «warm-up activities»; позитивне налаштування; інішомовні компетенції; мовленнєві навички; інтеракція.*

THE EFFECTIVENESS OF “WARM-UP ACTIVITIES” AT ENGLISH LESSONS FOR THE FIRST-YEAR STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Olesia Boivan, Senior Lecturer of the Department of Theory and Practice of Translation, Faculty of Philology, Psychology and Foreign Languages, Vasyl Stus Donetsk National University.

ORCID: 0000-0002-3512-0315

E-mail: olesiaboivan@gmail.com

Natalia Striuk, Senior Lecturer, Department of English Philology, Faculty of Philology, Psychology and Foreign Languages, Vasyl Stus Donetsk National University.

ORCID: 0000-0002-5857-6120

E-mail: n.striuk@donnu.edu.ua

This research is devoted to the actual problem of using the “warm-up activities” at English classes with first-year students. It is specified that “warm-up activities” (warm-up exercises or communication and game exercises) are short-term activities, which are performed at the beginning or during the lesson that do not require special preparation and are intended to introduce the initial element of the positive adjustment of pupils and the teacher to productive work and full interaction on the given topic. The purpose of the article is to study theoretically the phenomenon of “warm-up activities”, to determine the effectiveness of its application at English classes with the first-year students.

It was underlined in the article, that learning any foreign language is determined as a multifunctional, long-term process that requires regularity, and certain creative and emotional moments, which are characterized by scientific and pedagogical representatives as the key directions of introducing the foreign language into the public environment for better adaptation to modern trends of the English language in Ukraine. Choosing the forms of language trainings in order to ensure their effectiveness, the teacher must take into account some general rules: pay attention to the level of foreign language proficiency; to hook the students with a certain technique at the beginning of the lesson in order to promote their interest immediately; “warming up” should be related to the main tasks of the lesson; remember the short duration of “warm-up activities”.

It has been established that “warm-up activities” should be used at English language classes, as it builds the joint potential of those who teach and those who study.

Keywords: warm-up exercises; “warm-up activities”; positive attitude; foreign language competences; speech skills; interaction.

Сьогодні система змін освітнього процесу знаходиться на етапі активного розвитку, оскільки з обранням нових представників Міністерства освіти і науки України, постало безліч питань та проблем, що були занехаяні останнім часом. Ще один чинник є надзвичайно важливим індикатором змін – це технологічне осучаснення освітнього процесу в зв'язку з зовнішніми умовами, що диктують правила формату навчання. Одним із важливих аспектів сьогодення є вивчення англійської мови, бо маємо повністю позбутися пережитків радянщини, коли пропагувалася повсякчас російська мова, яку часто-густо обирали для вивчення в школі, й, загалом, викладання будь-якої мови було пов'язане, в основному, з бездумним зубрінням. Сучасна методика вивчення англійської мови тісно переплітається з різноманітною інтерактивністю на комунікативній основі й кожен етап заняття несе користь і зацікавленість для всіх учасників процесу. В таких рапідних умовах євроінтеграції в Україні необхідно звертати особливу увагу на вивчення іноземної мови (англійської зокрема). Удосконалення розмовних іншомовних навичок, як відомо, розширює можливості до саморозвитку й самовдосконалення, тому що з'являється можливість бути учасником міжнародних проєктів, опанувати найсучасніші різногалузеві розробки мовою оригіналу. Очевидно, що основи формування власного індивідуального стилю вивчення іноземної мови у здобувачів закладів вищої освіти закладаються вже під час навчання за допомогою впливів науково-педагогічних працівників. У цей період також встановлюються найбільш прийнятні до застосування засоби та методи навчання. У нашому випадку акцентуємо увагу на початок заняття, коли «warm-up activities» не є просто «ice-breakers», а й індикаторами успішного початку заняття, коли ми можемо «hook the students», використавши елементарні, позитивні техніки й методики. Бажано, щоб відчувався взаємозв'язок між темою заняття й самим способом розігріву. Слід зазначити, що вивчення проблеми використання «warm-up activities» в процесі розвитку іншомовних компетенцій студентів на сьогоднішній день є на стадії активної розробки, про що свідчить велика кількість актуальних досліджень у цьому напрямку.

Вправи для розігріву є позитивним чинником для того, щоб задати правильний тон всього заняття. На це акцентують увагу такі українські науковці: Ващило О., Дмитрик А., Лісова Ю., Мацепура Л., Рябокучма Т., Холод І. та ін. Значна увага приділялася цій проблематиці зарубіжними колегами: Акклан Р., Актер А., Веландія Р., Дорней З., Ласше Г., Олрайт А., Робертсон К. та ін.

Зокрема Актер А. наголошує, що мовленнєва зарядка може мотивувати учнів брати участь в активностях протягом заняття, активізувати базові знання вихованців, допомогти педагогам представити нову тему цікавіше або допомогти завоювати увагу вихованців. Однак педагоги часто-густо використовують загальні прийоми: опитування, перевірка домашнього завдання, а розминка дає можливість використовувати жарти, пісні, смішні відео, ігри, історії, картинки, тощо [6, с. 1].

Р. Веландія переконаний, що мовленнєва зарядка має позитивні характеристики загалом, цей наратив червоною ниткою проходить по всій його науковій розвідці, присвяченій важливості застосування вправ для розігріву на заняттях, оскільки, акцентує дослідник, вивчення англійської мови в значній мірі залежить від позитивного ставлення студентів до заняття. Відповідно, процес вивчення мовних феноменів має бути стимулюючим і захоплюючим, розбивати монотонність і цим самим заохочувати студентів бути активними учасниками всього, що пропонується для опрацювання [8, с. 13].

Усіх дослідників-педагогів об'єднує одна спільна риса – вони мали розуміння необхідності застосування вправ для розігріву, що є гарантією успішного й плідного заняття. Саме застосування вправ для розігріву зі студентами закладів вищої освіти на заняттях англійської мови є ключовою частиною проблематики цієї наукової розвідки, оскільки надавалося більше уваги такому різновиду діяльності з учнями в школах для більшої мотивації. Здобувачів вищою освіти вже не потрібно спрямовувати в їхньому виборі життєвого вектору, тому що вони вже зробили свій крок самовизначення й такі захоплюючі-ігрові методики можливо й не варті уваги. Є необхідність показати протилежне, тому що позитивне налаштування важливе в будь-якому віці.

Мета статті полягає у дослідженні явища «warm-up activities», визначенні його ефективності застосування на заняттях з англійської мови серед студентів-першокурсників.

Система вищої освіти постійно трансформується, й кінцевим пунктом таких метаморфоз є реформування навчального процесу відповідно до запитів і вимог сьогодення, шляхом поєднання традиційних й інтерактивних методів навчання для більшої ефективності всього освітнього процесу, що сам по собі мінливий не тільки за формою, а й за змістом. Провівши наукову розвідку теоретичних понять та визначень «warm-up activities», є потреба уточнити власне розуміння цього явища. *Тобто, «warm-up activities» (вправи для розігріву або комунікативно-ігрові вправляння) – це короткострокова діяльність на початку або протягом заняття, що не потребує особливої підготовки і має на меті запровадити початковий елемент позитивного налаштування вихованців та педагога на продуктивну роботу та повноцінну інтеракцію по заданій тематиці.*

Продовжуючи роботу з проблематики вправ для розігріву, необхідно згадати те, що завжди існували певні вимоги до випускника вищого навчального закладу, що залишаються незмінними вже багато десятиріч, йдеться про самоосвіту, вміння знайти

потрібну інформацію й правильно користуватися її джерелами, вміння приймати рішення без стороннього впливу, гнучкість, навички роботи в команді, вміння справлятися зі стресом, володіння однією й більше іноземними мовами на високому професійному рівні для того, щоб розуміти закордонних колег, партнерів й уміти домовлятися.

Навчання і вивчення іноземної мови – це багатоаспектний, довготривалий процес, що вимагає постійності, регулярності, вкраплення певних творчо-емоційних моментів, що характеризується науково-педагогічними працівниками як ключові напрямки впровадження іноземної мови в суспільне середовище для кращої адаптації до сучасних тенденцій популярності англійської мови в Україні.

Для сучасного викладача вкрай важливим є знання новітніх методів викладання іноземної мови, спеціальних навчальних технік та прийомів для оптимального підбору того чи іншого методу викладання у відповідності до рівня знань, потреб і інтересів студентів. Методи навчання не виступають як прості алгоритмізовані одиниці, їх раціональне і вмотивоване використання в процесі викладання іноземної мови вимагає з боку викладача креативного підходу [2, с. 178].

Серед численних нововведень і перспектив у викладанні англійської мови особливе місце займає комплекс вправлень, що характеризуються якістю компонентів для вивчення мови, а також застосуванням комунікативного й інтерактивного аспектів мови. У ході вивчення англійської мови робиться опертя на традиційність, культуру, мовну специфіку, що сприяє мовній адаптації. Педагоги-блогери широко рекламують і пропонують власні розробки для вивчення іноземних мов, що будуються на суб'єкт-суб'єктній взаємодії, інтеракції й проєктній діяльності. Це свідчить про те, що вивчення мови на має бути монотонним процесом, а чимось таким, що захоплює, мотивує, дає стимули для подальшої професійної діяльності.

Нагірний Л. у своїх дослідженнях наголошував на тому, що вивчення англійської мови може забезпечити певний культурний рівень усного й писемного мовлення та невербальної мовленнєвої поведінки [5]. Також, за його твердженням, формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів вищих закладів освіти різних напрямів підготовки на сучасному етапі розвитку світової спільноти слід розглядати як обов'язкову складову загальної фахової підготовки. І для забезпечення ефективності процесу формування іншомовної комунікативної компетентності доцільно розробляти нові методологічні підходи й визначати педагогічні умови їх реалізації, над чим сьогодні працюють вітчизняні вчені та педагоги-практики [5, с. 110].

Окрім вище згаданого є потреба звернути увагу на важливість ігрового процесу на заняттях, бо «warm-up activities» часто мають таку характеристику, що й гарантує успіх початку заняття або паузи для переключення уваги. Гра на заняттях із англійської мови є спеціальною мовною вправою, що продукує прогрес у вивченні мови й сприяє підвищенню мотивації, інтересу студентів, стирання мовних і психологічних бар'єрів.

Ігрова діяльність впливає на розвиток уваги, пам'яті, мислення, уяви, всіх пізнавальних процесів. Гра – це не просто колективна розвага. Це основний спосіб досягнення цілей навчання, тому необхідно точно знати, які саме навички і вміння потрібно розвинути, що дитина не вміє і чого має навчитися в ході гри; гра повинна поставити дитину перед необхідністю розумового зусилля [3, с. 10].

Як правило, більшість викладачів звертаються до мовної зарядки для того, щоб з її допомогою творчо і цікавіше почати заняття.

При визначенні змісту та вибору форм мовної зарядки з метою забезпечення її ефективності педагогу необхідно враховувати певні загальні правила: враховувати рівень володіння іноземною мовою студентів; захопити певним прийомом студентів на початку заняття, щоб одразу сприяти їх зацікавленості; «розігрів» має бути пов'язаний із основними завданнями заняття; пам'ятати про короткочасність «warm-up activities».

Для того, щоб забезпечити ефективність «warm-up activities» в процесі вивчення англійської мови на заняттях із першокурсниками, завдання, що пропонуються, мають відповідати наступним вимогам: стислість та змістовність із обмеженістю в часі; доступність та посиленість для концентрації уваги; відповідність матеріалу, що вивчається, цікавість.

Вивчений в процесі ігрової діяльності матеріал забувається студентами в меншій мірі і повільніше, ніж матеріал, при вивченні якого гра не використовувалася. Такий висновок було зроблено українськими й зарубіжними педагогами, які пропагують застосування «warm-up activities» повсякчас. Це пояснюється, перш за все, тим, що у вправах для розігріву гармонійно співіснують цікавість й активна діяльність, завдяки чому засвоєння знань стає більш якісним і тривалим.

Ігри можуть практикуватися в усіх уміннях (читання, письмо, слухання і говоріння), на всіх етапах навчання, в різних видах спілкування.

Аналізуючи результати аналізу ролі ігрової діяльності як допоміжної технології в процесі використання комунікативно-ігрових вправлянь на заняттях з розмовної практики, можна зробити висновок, що використання викладачем інтерактивних форм та методів в процесі роботи зі студентами-першокурсниками під час викладання іноземної мови дають можливість практичного збільшення кількості розмовної практики на занятті, є цікавими для студентів, допомагають краще засвоїти мовний матеріал та використовувати його у подальших заняттях, виконують ряд дидактичних та розвивальних функцій.

Таким чином, викладач виступає як наставник самостійної навчально-пізнавальної та творчої діяльності для студентів. Однак, окрім переваг, слід пам'ятати про недоліки: при частому використанні сприймання «warm-up activities» на заняттях з розмовної практики може стати механічним та втратити для студентів творчу зацікавленість, тому слід урізноманітнювати такі розминки іншими видами та комбінувати інтерактивні методи навчання з традиційними. Така робота є досить ефективною на заняттях з розмовної практики, однак, які б методи не використовувались, вкрай важливим є створення в вищому навчальному закладі таких психолого-педагогічних умов, коли студент може займати активну особистісну позицію та в повній мірі відчувати на собі переваги студентоцентризму.

Дорней З. підкреслює корисні стратегії під час реалізації «warm-up activities»: лаконічність, захоплення уваги студентів, взаємозв'язок з темою, корисність, допомога студентам розпочати роботу, концентрація [7].

Тобто, дослідник чітко показав деякі принципи, які викладач повинен враховувати, готуючи розминку. Це дає нам зрозуміти, що розминка – це не лише процес початку заняття, а й інструмент, який допомагає нам захопити увагу студентів, спонукаючи їх до ефективного продовження роботи на занятті. Якщо ви починаєте із захоплюючого та цікавого моменту, ви можете бути впевнені, що інші кроки можна легко розробити. Розминка також має бути короткою, тому що це як підготовка до інших етапів занять. Ось чому вона має бути пов'язана з темою та зосереджена на

комунікативних аспектах, які можуть включати заходи, які підкреслюють практику різних навичок [7].

Педагог, використовуючи «warm-up activities» на початку заняття має, перш за все, пам'ятати про дві цілі: допомогти студентам ненав'язливо й легко потрапити в належне мовне середовище та ввести в тему заняття як перехідний етап до подальшої роботи на занятті. Слід зазначити, що вправи для розігріву можуть бути різноманітними, їх задум залежить тільки від креативності викладача. При цьому, не варто забувати про позитивне налаштування самого тьютора – це доброзичливий тон, посмішка, коректні виправлення помилок, жарти, поради, тощо створюють плідний контакт зі студентами, налаштовує їх на спілкування й роботу.

Звичайно, тут неабияку роль відіграє досконала методична підготовка самого викладача. У науковій статті Безлюдної В. вказано, що зміст підготовки майбутніх учителів іноземної мови у вищих педагогічних навчальних закладах включає: мовну теоретичну підготовку (знання теорії та історії ІМ), мовну практичну підготовку, методичну підготовку (знання теорії та володіння навичками та вміннями працювати з мовним матеріалом при його введенні, закріпленні і активізації, формування методичного мислення) [1, с. 85].

Вважається, що для вдосконалення власної методичної підготовки важливим є всебічне знання сучасних програм, додаткових матеріалів і підручників, а також допоміжних засобів освіти (онлайн ресурси, навчальні сайти, подкасти, тощо); розуміння складних моментів, які можуть виникнути під час опанування англійської мови. Ідеї про те, які методи краще тут спрацюють, згадані в роботі Козаченко І., де йшлося про те, що у випадку спрямованості заняття на закріплення нового лексичного, граматичного матеріалу, то доречним буде використання методу мозкового штурму (brainstorming), роботу в парах (pair work), в малих групах (small groups), метод навчаючи – вчимося, тощо [4].

Якщо вдало застосовувати мовні розминки, то це сприяє побудові відкритих стосунків між викладачем та студентам, підвищенню мотивації студентів; становленню творчого начала; виходу за рамки спілкування в аудиторії; відкритості; і розвитку навичок тимбілднгу. «Warm-up activities» можна проводити в будь-який момент протягом заняття, не лише на початку. Їх застосовують, наприклад, для заповнення паузи, і як легкий перерву, щоб переключилися студенти, між важкими завданнями, також такі активності можуть бути логічним завершенням заняття з позитивні емоціями й асоціаціями, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Доречність вивчення англійської мови з застосуванням «warm-up activities» полягає в тому, щоб набутий досвід міг бути вдало застосований за його рамками, поза межами аудиторії, що сприяє активізації пізнавальної діяльності студентів, їх логічного мислення і відповідає вимогам сучасної компетентнісної освітньої парадигми.

Беручи за основу власну педагогічну практику, можна стверджувати, що вправи для розігріву «дають крила» вихованцям для активної й плідної роботи на заняттях із розмовної практики, коли потрібно завжди бути активним учасником у розмовах, бесідах, обговореннях, дискусіях. Такі заняття є необхідними для студентів-першокурсників, вони допомагають подолати мовний бар'єр, що зберігається в багатьох після школи. Особливою популярністю серед здобувачів користуються такі «warm-up activities»: спонтанні відповіді на питання з цікавинкою, які можна з легкістю знайти на різноманітних сайтах, скоригувати під свої потреби й одразу задати

енергійності для заняття. Наприклад, «Two Truths, One Lie» – вправа для розігріву, що спонукає швидко мислити, оформити свої думки правильно лексично й граматично й структуровано відтворити речення за поданою темою; «Would You Rather» – це ефективний спосіб перегляду словникового запасу, структури речень та ідіом. Можна організувати роботу в парах або ж цілою групою; також шаленою популярністю серед студентів користується «Крокодил», але замість міміки рухів і жестів використовуються англійські пояснення з застосуванням синонімічного ряду, не згадуючи слів, що написано на картці; «Catch If You Can», коли студенти швидко опитують одногрупників (в парах або групах по 3–4 людини) і з'ясовують, що сталося в їхньому житті з моменту останньої зустрічі в аудиторії, тут з легкістю можна повторити граматичну тему про групу минулих часів, також спрямована на аудіювання й говоріння; «Finish The Thought», коли пишеться на дошці початок речення, а студенти закінчують його або ж роздаються картки з незакінченою думкою для того, щоб студенти подумали й відтворили свою думку; «Which Team Makes Up More Sentences» або «Which Team Asks More Questions», коли група ділиться на дві команди й студенти із кожної команди придумують та по черзі говорять речення з новими словами, які викладач написав на дошці. Це ефективна методика для закріплення вокабуляру.

Окрім активного застосування вправ для розігріву з першокурсниками на заняттях з англійської мови, було проведено коротке опитування, що включало наступні питання: Чи вважаєте ви ефективним початок заняття із застосуванням «warm-up activities»? Чи мотивує вас такий вид діяльності, спонукаючи до подальшої роботи? З трьох груп респондентів, 80% відповіли позитивно на ці запитання. 20% наголосили на тому, що вони й так зацікавлені в процесі навчання, тому їм «warm-up activities» не відіграють вирішальної ролі.

Як бачимо, вправи для розігріву різноманітні й багатоаспектні, про них можна писати довго й детально, але вони мають певну особливість – потрібно їх підбирати під психотип групи, оскільки студенти дуже різні, тому деяким буде добре й корисно використовувати активності, які вимагають швидкості й лаконічності, а іншим групам це зовсім не підійде, буде витрачено час і зусилля, а користі мало. Тому педагогічні таланти, відчуття ситуації тут згодяться й стануть допоміжним індикатором підбору вправ для розігріву. Ще однією перевагою розминок є те, що перехід на іншу мову не відбувається одним натисканням кнопки, а повинен здійснюватися поступово. Крім того, студенти можуть приходити на заняття незібраними або думати про щось своє, а розминка спрямовує їхню увагу до предмета.

Таким чином, «warm-up activities» дозволяє студентам на заняттях із розмовної практики згадати лексику з попередніх занять. Насправді, це може бути просто оглядом попереднього заняття. Також викладач має широкий вибір можливих прийомів та методів для використання у процесі викладання іноземної мови задля забезпечення мети. Використання спеціальних розминок або ігор допомагає зробити процес приємним і ефективним. Мовленнєва зарядка, як батарейка, заряджає енергією, зменшує тривожність, фокусує увагу студентів на мові, що вивчається і наступні вісімдесят хвилин проходять набагато краще. Ефективне використання «warm-up activities», сприяє підвищенню рівня знань, мотивації до вивчення іноземної мови та підвищення рівня самоосвіти.

Отже, «warm-up activities» відіграють справді важливу роль в освітньому процесі студентів-першокурсників на заняттях з англійської мови. Різноманітні розігрівуючі

активності можливі для використання протягом будь-якої частини заняття. Водночас, вони також є дуже корисним інструментом, який може зробити вивчення іноземної мови цікавим та незабутнім, що позитивно впливає на формування пізнавального інтересу студентів та сприяє свідомому вивченню англійської мови. Можна стверджувати, що, врахувавши все вище сказане, «warm-up activities» варто застосовувати на заняттях з англійської мови зі студентами-першокурсниками, оскільки це вибудовує спільний потенціал тих, хто навчає й тих, хто навчається й дозволяє їм рухатися по одній траєкторії спільного прогресу. Перспективою подальших досліджень вбачаємо авторську практичну розробку «warm-up activities» для студентів-першокурсників із дисципліни розмовна практика.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безлюдна В. Зміст підготовки майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2016. Вип. 13. С. 80–87.
2. Десятов Т. М. Тенденції розвитку неперервної освіти в країнах Східної Європи (друга половина XX століття): монографія. Київ: АртЕк., 2005. 335 с.
3. Камінська Н. Ігрові моменти на уроках англійської мови. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 80 с.
4. Козаченко В. Використання інтерактивних технологій у підготовці майбутніх учителів іноземних мов. *Наукові записки Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Серія: Педагогічні та історичні науки*. 2014. № 117. С. 62–68.
5. Нагірний Л. Особливості формування іншомовної компетенції студентів. *Науковий журнал Чернівецького університету: актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики*. 2012. С. 101–111. URL: http://www.pedagogics.chnu.edu.ua/res/chnu.edu.ua/period_vudannia/web13/pdf/2012_1/Liubomyr_Nahirnyi.pdf (дата звернення: 19.07.2023).
6. Akther A. Role of Warm-up Activity in Language Classroom: a Tertiary Scenario. BRAC University, Dhaka, 2014. 58 p.
7. Dornyei, Z. Motivational strategies in the English classroom. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 402 p.
8. Velandia R. The Role of Warming Up Activities in Adolescent Students' Involvement During the English Class. *Profile Journal*. 2008. 10. Pp. 9–26.

REFERENCES

1. Bezliudna, V. (2016). Zmist pidhotovky maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov u vyshchyykh pedahohichnykh navchalnykh zakladakh. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia*, 13, 80–87 [in Ukrainian].
2. Desiatov, T. M. (2005). Tendentsii rozvytku neperervnoi osvity v krainakh Skhidnoi Yevropy (druha polovyna XX stolittia). Kyiv: Art Ek. [in Ukrainian].
3. Kaminska, N. (2008). Ihrovi momenty na urokakh anhliskoi movy. Ternopil: Pidruchnyky i posibnyky [in Ukrainian].
4. Kozachenko, V. (2014). Vykorystannia interaktyvnykh tekhnolohii u pidhotovtsi maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov. *Naukovi zapysky Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. M. P. Drahomanova*, 117, 62–68 [in Ukrainian].
5. Nahirnyi, L. (2012). Osoblyvosti formuvannia inshomovnoi kompetentsii studentiv. *Naukovyi zhurnal Chernivetskoho universytetu: aktualni problemy romano-hermanskoï filolohii ta prykladnoi lnhvistyky*. 101–111. URL: http://www.pedagogics.chnu.edu.ua/res/chnu.edu.ua/period_vudannia/web13/pdf/2012_1/Liubomyr_Nahirnyi.pdf [in Ukrainian].
6. Akther, A. (2014). Role of Warm-up Activity in Language Classroom: a Tertiary Scenario. Dhaka: BRAC University. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/61804799.pdf> [in English].
7. Dornyei, Z. (2001). Motivational strategies in the English classroom. *Cambridge: Cambridge University Press* [in English].
8. Velandia, R. (2008). The Role of Warming Up Activities in Adolescent Students' Involvement During the English Class. *Profile Journal*, 10, 9–26 [in English].